

**Sprawozdanie z kontroli przeprowadzonej
w Domu Pomocy Społecznej w Izdebnie Kościelnym , u. Ks. M.
Oziębłowskiego z filią w Grodzisku Mazowieckim ul. 3 Maja 63,
05-825 Grodzisk Mazowiecki**

Termin przeprowadzonej kontroli: **13 lipca 2024. roku.**

Kontrolą objęto okres od **28.06.2023** roku do dnia kontroli, czyli **do dnia 13 lipca 2024** i przeprowadzono ją w DPS w Izdebnie Kościelnym oraz w filii w Grodzisku Mazowieckim

Kontrolę przeprowadził Sędzia Sądu Rejonowego w Grodzisku Mazowieckim Beata Dziduszek

Dyrekcja Ośrodka została poinformowana telefonicznie o terminie kontroli z wyprzedzeniem.

Poprzednia kontrola **28.06.2023** roku.

Część I

1. Podstawa prawna i zakres kontroli

Podstawę kontroli stanowiły następujące przepisy prawne:

1. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. 2020, poz. 685);
2. Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (t.j. Dz.U. 2019, poz. 1507ze zm.);

Począwszy od dnia 4 października 2019 r. stosownie do art. 43a ustawy o ochronie zdrowia psychicznego Domy pomocy społecznej niewymienione w art. 43 ust. 1 oraz placówki zapewniające całodobową opiekę, o których mowa w art. 67 i art. 69 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, podlegają kontroli w zakresie przestrzegania praw osób, w stosunku do których zastosowano ograniczenie możliwości samodzielnego opuszczania domu pomocy społecznej lub placówki. Do kontroli, o której mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 43.

W trakcie kontroli przeprowadzono rozmowę z Dyrektorem – panią Teresą Ciszewską oraz pielęgniarką przeanalizowano Regulamin Pobytu, Rejestr wejść i wyjść pacjentów oraz treść akt osobowych wybranych losowo pensjonariuszy. Ponadto przeprowadzono wizytację Ośrodków, w czasie której Sędzia przeprowadził rozmowę z wybranymi losowo podopiecznymi.

2. Realizacja zaleceń pokontrolnych zawartych w sprawozdaniu z poprzedniej kontroli

W sprawozdaniu z poprzedniej kontroli zalecono:

- umieszczenie na tablicy informacyjnej ogólnodostępnej dla pensjonariuszy informacji o możliwości i warunkach zastosowania wobec osoby z zaburzeniami psychicznymi przez dyrektora domu pomocy społecznej ograniczenia możliwości samodzielnego opuszczania przez tego mieszkańca terenu domu pomocy społecznej oraz przysługujących pensjonariuszowi i jego rodzinie prawach wynikających z ustawy o pomocy społecznej.

Powyższe zalecenia zostały wykonane.

Część II.

1. Ustalenia wstępne

Dom Pomocy Społecznej prowadzony jest na podstawie zezwolenia Wojewody Mazowieckiego nr 2/2010 z dnia 11 stycznia 2010r.

W FILII W GRODZISKU MAZOWIECKIM jest aktualnie 20 mieszkańców w tym 12 kobiet i 8 mężczyzn, w 2024r. zmarło 3 osoby, natomiast jedna została przeniesiona w dniu 07.06.2024 r. do ZOL w Pruszkowie.

W DPS w IZDEBNIE KOŚCIELNYM jest aktualnie 18 osób i są to wyłącznie kobiety, 4 osoby zmarły w 2024r.

Dom przeznaczony jest dla osób w podeszłym wieku. W DPS nie ma osób ubezwłasnowolnionych, 6 osób ma ustanowionego kuratora dla osób niepełnosprawnych. Mieszkańców dotyczą choroby wieku starczego. Wśród najczęstszych chorób wymienia się m.in. choroby: układu krążenia (nadciśnienie tętnicze krwi, choroba niedokrwienna serca); neurologiczno-psychiatryczne (udar mózgu, choroba Parkinsona, choroba Alzheimera, a także depresja). Pobyt w Placówce jest całodobowy, stały. Dom w Izdebnie Kościelnym dysponuje 20 miejscami dla kobiet, natomiast jego filia w Grodzisku Mazowieckim jest domem o charakterze koedukacyjnym, posiadającym 20 miejsc dla kobiet i mężczyzn.

Pobyt w DPS jest odpłatny zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej.

Dom w Izdebnie Kościelnym usytuowany jest w zabytkowym dworze z XVIII wieku. Położony na terenie starego parku. Na terenie placówki znajduje się altana i miejsce na grilla. Filia w Grodzisku Mazowieckim przy ul. 3 Maja 63 znajduje się w przedwojennej 3 kondygnacyjnej willi otoczonej ogrodem.

Mieszkańcy domów zakwaterowani są w pokojach 1, 2 oraz wieloosobowych. W celu zapewnienia swobody poruszania się usunięto bariery architektoniczne, pomieszczenia sanitarne dostosowane są do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Dom realizuje zadania określone w statucie i regulaminie organizacyjnym w oparciu o przepisy prawa m. in. ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r., rozporządzenia MPiPS w sprawie domów pomocy społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r.

Świadczenia pielęgniarско-opiekuńcze świadczy całodobowo wykwalifikowany personel. Są to pielęgniarki, opiekunki, pokojowe. W domu zatrudnione są również pedagog, pracownik socjalny i instruktor terapii zajęciowej. Aby dobrze rozeznąć potrzeby i oczekiwania mieszkańców opracowywane są indywidualne plany wspierania mieszkańca.

Oprócz codziennych zajęć terapeutycznych organizowane są imprezy okolicznościowe, wycieczki, wyjścia do kina, spotkania z ciekawymi ludźmi, artystami. Tradycją domu są organizowane coroczne spotkania z rodzinami mieszkańców, osobami zaprzyjaźnionymi, sąsiadami. Jest stałe kalendarium: Maj – Dzień Matki w filii w Grodzisku Mazowieckim, Czerwiec – „Powitanie Lata” połączone ze spotkaniem z seniorami wsi Izdebno Kościelne, Wrzesień – integracja ze społecznością lokalną – udział w Senioradzie, Powiatowym Przeglądzie Twórczości Osób Niepełnosprawnych „Ogrody Integracji”. Celebrowane są święta okolicznościowe – imieniny i urodziny mieszkańców, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Kobiet, Dzień Seniora i wiele innych.

W okresie objętym kontrolą 4 osoby z DPS w Izdebnie Kościelnym przebywały na podstawie orzeczenia sądu o umieszczeniu bez zgody. Wobec jednej mieszkanki postępowanie jest w toku, aktualnie przebywa w DPS w Grodzisku Mazowieckim na podstawie orzeczenia sądu o umieszczeniu w trybie zabezpieczenia na czas toczącego się postępowania.

Do Ośrodka nadal nie są przyjmowani pacjenci chorzy psychicznie ani upośledzeni umysłowo, nie ma osób ubezwłasnowolnionych ani wykazujących zaburzenia psychiczne, co zresztą wynika z profilu placówki. W sytuacji niepokojących objawów, pacjentowi jest organizowana konsultacja psychiatryczna.

2. Prawdliwość stosowania ograniczenia możliwości samodzielnego opuszczania terenu domu pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

W myśl art. 55 ust. 2a-f ustawy o pomocy społecznej dom pomocy społecznej może określić zasady zgłaszania przez mieszkańców domu personelowi tego domu wyjść poza jego teren. W przypadku gdy brak opieki zagraża życiu lub poważnie zagraża zdrowiu mieszkańca domu będącego osobą z zaburzeniami psychicznymi, dyrektor lub kierownik tego domu może ograniczyć możliwość samodzielnego opuszczania przez tego mieszkańca terenu domu pomocy społecznej na podstawie zaświadczenia lekarza wydanego na czas oznaczony, nie dłuższy niż 6 miesięcy, wskazującego zasadność takiego ograniczenia. Ograniczenie może być wydane na czas oznaczony wskazany w zaświadczeniu lekarza, nie dłuższy niż 6 miesięcy. Ograniczenie jest wydawane w formie pisemnej i zawiera wskazanie osoby, której to ograniczenie dotyczy, okresu, na jaki jest wydane, uzasadnienie ograniczenia oraz pouczenie o prawie do złożenia wniosku o uchylenie ograniczenia do sądu opiekuńczego, w którego okręgu znajduje się dom pomocy społecznej. Ograniczenie doręcza się mieszkańcowi domu, a gdy jest on osobą ubezwłasnowolnioną całkowicie, również jego przedstawicielowi ustawowemu. Doręczając ograniczenie, dyrektor lub kierownik domu pomocy społecznej poucza mieszkańca domu o prawie do złożenia wniosku o uchylenie ograniczenia. Informację o ograniczeniu dyrektor lub kierownik domu pomocy społecznej przesyła do sądu opiekuńczego, w którego okręgu znajduje się ten dom, w terminie 3 dni od dnia doręczenia ograniczenia mieszkańcowi domu.

Tożsame rozwiązanie przewiduje art. 68 ust. 2a-2h ustawy o pomocy społecznej odnoszący się do placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku. Stosownie do tych przepisów w przypadku gdy brak opieki zagraża życiu lub poważnie zagraża zdrowiu osoby przebywającej w placówce, będącej osobą z zaburzeniami psychicznymi, osoba kierująca tą placówką może ograniczyć możliwość samodzielnego opuszczania przez tę osobę terenu placówki na podstawie zaświadczenia lekarza wydanego na czas oznaczony, nie dłuższy niż 6 miesięcy, wskazującego zasadność takiego ograniczenia. Ograniczenie może być wydane na czas oznaczony wskazany w zaświadczeniu lekarza, nie dłuższy niż 6 miesięcy. Ograniczenie jest wydawane w formie pisemnej i zawiera wskazanie osoby, której to ograniczenie dotyczy, okresu, na jaki jest wydane, uzasadnienie ograniczenia oraz pouczenie o prawie do złożenia wniosku o uchylenie ograniczenia do sądu opiekuńczego, w którego okręgu znajduje się placówka. Ograniczenie doręcza się osobie przebywającej w placówce, a gdy jest ona osobą ubezwłasnowolnioną całkowicie, również jej przedstawicielowi ustawowemu. Doręczając ograniczenie, osoba kierująca placówką poucza osobę w niej przebywającą o prawie do złożenia wniosku o

uchylenie ograniczenia. Informację o ograniczeniu osoba kierująca placówką przesyła do sądu opiekuńczego, w którego okręgu znajduje się placówka, w terminie 3 dni od dnia doręczenia ograniczenia osobie przebywającej w placówce. Osoba przebywająca w placówce, w tym również osoba ubezwłasnowolniona, jej przedstawiciel ustawowy, małżonek, krewny w linii prostej, rodzeństwo oraz osoba sprawująca nad nią faktyczną opiekę mogą wystąpić do sądu opiekuńczego, w którego okręgu znajduje się placówka, z wnioskiem o uchylenie ograniczenia. W sprawach określonych w ust. 2c sąd opiekuńczy orzeka niezwłocznie po przeprowadzeniu rozprawy. Rozprawa powinna się odbyć nie później niż w terminie 14 dni od dnia wpływu wniosku o uchylenie ograniczenia. Za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie w zakresie ograniczenia możliwości samodzielnego opuszczania terenu placówki przez osobę w niej przebywającą odpowiedzialność ponosi podmiot prowadzący placówkę.

W Ośrodku do tej pory nie były stosowane ograniczenia możliwości samodzielnego opuszczania placówki. Na terenie placówki, według relacji kierownictwa, w okresie objętym kontrolą nie przebywały osoby z zaburzeniami psychicznymi. Z analizy losowo wybranych umów wynika, iż zawierają one podpis usługodawcy, opiekuna i podopiecznego, ponadto dołączone są do nich oświadczenia podopiecznego o wyrażeniu zgody na pobyt w Ośrodku. **Nie ujawniono jakiegokolwiek adnotacji w zakresie stosowania wobec mieszkańców ograniczenia możliwości samodzielnego opuszczania terenu domu pomocy społecznej.** Wyjścia odbywają się na życzenie pacjentów lub ich rodzin. Jest prowadzona księga wyjść w której odnotowywana jest data wyjścia, cel oraz data powrotu do ośrodka, podpisywane przez pensjonariusza oraz opiekuna. Rodziny mogą odwiedzać pensjonariuszy od godziny 8:00 do 18:00. Jest prowadzony rejestr odwiedzin. Obowiązek informowania personelu i wpisu do rejestru wejść i wyjść, jest argumentowany względami bezpieczeństwa podopiecznych. Na terenie Ośrodków znajduje się pas zieleni z altaną ogrodową i ławkami, gdzie pensjonariusze mogą wychodzić w asyście opiekunów lub swoich gości.

W celu zbadania prawdziwości informacji podawanych przez Dyrektora dokonano wizytacji Placówki oraz przeprowadzono rozmowę z ośmioma losowo wybranymi pensjonariuszami. Rozmówcy nie zgłaszali nieprawidłowości, uwag ani zastrzeżeń, bardzo pozytywnie wypowiadali się na temat Ośrodka i personelu.

W czasie kontroli nie podejmowano żadnych czynności zmierzających do usunięcia uchybień i zapobiegania ich powstaniu.

Niezależnie od przeprowadzonej kontroli oraz poczynionych ustaleń przypominano Kierownikowi o dyspozycji art. 68 ust. 2a – 2h ustawy o pomocy społecznej. Zwrócono uwagę, że w przypadku zaistnienia takiej konieczności mieszkańcy przebywający na terenie Ośrodka, wskazani przez lekarza internistę lub psychologa, powinni być przebadani przez lekarza psychiatrę, celem wydania opinii o możliwości samodzielnego opuszczania ośrodka.

Część III

Podsumowanie kontroli i zalecenia pokontrolne

Do Ośrodka nie są przyjmowane osoby z zaburzeniami psychicznymi, w okresie objętym kontrolą nie stosowano ograniczenia możliwości samodzielnego opuszczania placówki stosownie do art. 68 ust. 2a- 2h ustawy o pomocy społecznej.

Nie stwierdzono naruszenia praw pacjentów w zakresie objętym kontrolą.

Wnioski:

Przeprowadzona kontrola nie uzasadnia potrzeby wydawania zaleceń pokontrolnych.

Grodzisk Mazowiecki, dnia 17 lipca 2024r.

sędzia Beata Dżiduszko